

Miał w Długoszu wychowawcę,
W Kallimachu zaś doradcę –
Olbracht – władca wykształcony,
Ale pechem naznaczony.

Sprowadziła nań ruinę
Jedna bitwa – pod Koźminem.
W tej to bitwie właśnie szlachta
Wyginęła za Olbrachta.

Potem nagły zgon i nastał
Aleksander, brat Olbrachta,
A że w kraju bywał mało,
Bo go to nie zajmowało –

Sejm mu za to ustanowił
Konstytucję nihil novi.
Nim zgasł, Gliński (kniaź), pod Klekiem
Zdążył z Krymców zrobić sieczkę.

Gdy już Olka kraj utracił,
Na tron wstąpił trzeci z braci –
Zygmunt Stary (druga żona
Bona Sforza d' Aragona,

Jej zawdzięcza to ojczyzna
Coś, co miano ma „włoszczyzna”).
Jej Staremu zaś załóżek
Stałej siły zbrojnej, onże

Zlecił Wawel przebudować
I dzwon raczył ufundować.
Protektorem też nauki
Był i mecenasem sztuki.

Za Zygmunta wydał drukiem
Rej „Rozprawę”, a naukę
Na wyżyny odkryć wiedli
Miechowita i Kopernik.

Miał trefnisia, czyli błazna,
Co go chyba każdy z was zna,
Stańczyk zwał się, a prócz niego
Mnogość sław dwór skupiał jego.

Jak chociażby Jan Dantyszek,
Co choć Niemcem na świat przyszedł,
Wybrał Polskę z uczuć racji
I jej służył w dyplomacji.

Z takich samych też powodów
Germańskiego rodowodu
Fukierowie doń zjechali
I w Warszawie zamieszkali.

Wielkim król królował wodzom,
Takich matki już nie rodzą;
Kamieniecki i Ostrogski,
Takoż hetman Jan Tarnowski.

Imć Ostrogski na swym koncie
Miał czterdzieści zwycięstw, stąd też
Zrównał liczbą się wygranych
Z Krzywoustym Bolkiem samym.

Oto kilku spis wiktorii,
Co przyniosły nam moc glorii:
Na początku był Wiśniowiec,
Ordy Krymskiej wręcz grobowiec.

Później Grunwald bis, pod Orszą,
Z tym, że stroną Orszy gorszą
Była szansa zmarnowana
Przetrzymania na kolanach

Władz moskiewskich, a starczyło
Twierdzę Smoleński przejąć siłą.
Potem bój z Mołdawianinem
Czyli rzeź pod Obertynem,

A na końcu zaś zdobyto
Gród Starodub, gdzie użyto
Czegoś na kształt granatników.
Skorzystano też z górników,

Którzy podkop wydrążyli
Pod sam mur i wysadzili.
Wróćmy teraz do Zygmunta,
Co dbał o te, co miał grunta,

Lecz zabiegał też o nowsze
Kraj zwiększając (patrz: Mazowsze).
Talię kart przedzierał, znaczy,
Że należał do siłaczy,

Dodatkowo miał w zwyczaju
Kubkiem krzepić się tokaju.
Miał swojego też konika –
Z astrologii on wynikał.

Gdy dwuletni bój z Zakonem
Zwieńczył był Zakonu zgonem,
Hohenzollern mu hołdował,
Lud zaś gromko wiwatował.

Dziś, po latach, prawda taka,
Że ocalił tym łajdaka,
Pozwalając, by przetrwały
Prusy i nam łupnia dały.

Lecz przewidzieć tej przyszłości
Nie mógł wtedy król miłościw.
Teraz skupcie się psubraty,
Bo ważniejsze padną daty:

1505 (raz, pięć, nul, pięć) – nihil novi –
Król sam nic nie ustanowi.

1514 (jeden, piątka, jeden, czwórka)
To z Grunwaldu jest powtórka –

Bój pod Orszą – Ruskich klęska,
Lecz cóż po niej bez Smoleńska.
1525 (raz, pięć, dwa, pięć), to Hołd Pruski
I na oczach króla łuski.

Grzegorz Wasowski